

Pasaules forums pret narkotikām

Stokholmā 2008. gada 8.–10. septembrī

Gaidāms, ka Pasaules forumā pret narkotikām piedalīsies vairāk nekā tūkstotis delegātu. Forums notiks Stokholmā (Zviedrija) no šā gada 8. līdz 10. septembrim. Foruma patronese būs Viņas Karaliskā Augstība Zviedrijas Karaliene Silvija, kura piedalīsies arī foruma darbā.

Pasaules forums tiek sasaukts, lai sabiedriskajām kustībām dotu iespēju izteikt savu atbalstu ANO konvencijām par narkotikām un ierobežojošajai anti-narkotiskajai politikai.

– Ir pienācis laiks mobilizēt starptautisko sabiedrību, lai dotu pretsparu narkotiku lietošanai nemedicīniskos nolūkos. Runa ir par mūsu bērnu nākotni, – uzsver foruma organizācijas komitejas priekšsēdētājs Bobs Bergvals intervijā Zviedrijas interneta resursam *Drugnews*.

Triju dienu laikā dalībnieki daudzus semināros un sēdēs apspriedīs aktuālus narkopolitikas jautājumus. Apspriedē tiks mīti par marihuānu, saikne starp cilvēku tirdzniecību un narkotiku tirdzniecību, narkotikas kara vajadzībām – kā ienākumu avots no narkotiku tirdzniecības, lai finansētu karus un bruņotus konfliktus. Uzmanība tiks pievērsta arī jaunākajām zinātniskajām izstrādāšanām atkarības ārstēšanas un profilakses jomā. Forumā plaši tiks apspriesta uzņēmējvalsts – Zviedrijas – pieredze. Valstī īstenojamās narkopolitikas panākumu svarīgs rādītājs ir salīdzinoši zemais narkotikas lietojošo jauno cilvēku īpatsvars.

– Mēs uzskatām, ka ir svarīgi runāt par pasauli bez narkotikām, it īpaši tagad, kad arvien biežāk ir vērojams pesimistiski paziņojumi, un ārstēšana arvien vairāk koncentrējas ap aizvietojošo terapiju. Jāpievērš uzmanība faktam, ka daudzi narkomāni, ja tiem ir pareizi sniegta palīdzība, paši novēršas no narkotikām un atgriežas pilnvērtīgā dzīvē bez narkotiku vai medikamentu atkarības, – saka Bobs Bergvils.

Pašpalīdzības organizācijas no Amerikas un Itālijas (slavenais Sanpatrinjano rehabilitācijas centrs) pastāstīs par savu pieredzi bijušo narkomānu atgriešanai normālā dzīvē.

Bobs Bergvils ir apmierināts ar referentu sastāvu, tie pārstāv visus kontinentus. Starp tiem ir Baltā nama administrācijas direktors narkotiku kontroles jautājumos, psihiatrs no Peru, sabiedrisko organizāciju pārstāvji no Šrilankas un Taizemes, ANO Narkotiku un noziedzības apkarošanas pārvaldes direktors, profesors narkotiku atkarības speciālists no Skotijas, iezemiešu pārstāve kriminoloģe no Austrālijas, kas pati ir smagi cietusi no narkotiku nelikumīgas lietošanas.

Līdztekus pieredzes un zināšanu apmaiņai, konferences uzdevums ir sastādīt rezolūciju esošo ANO narkotiku konvenciju atbalstam un ANO bērnu tiesību konvencijas atbalstam, kuras veido narkopolitikas pamatu lielākajā daļā valstu.

Lasiet 2. lpp

”Jābūt vīrišķīgiem”

Tomass Halbergs atstāj ECAD direktora posteni, lai savu karjeru turpinātu IKEA pārstāvniecībā Krievijas Federācijā. ”ECAD Newsletter” sarunājās ar Tomasu par viņa darbu ECAD.

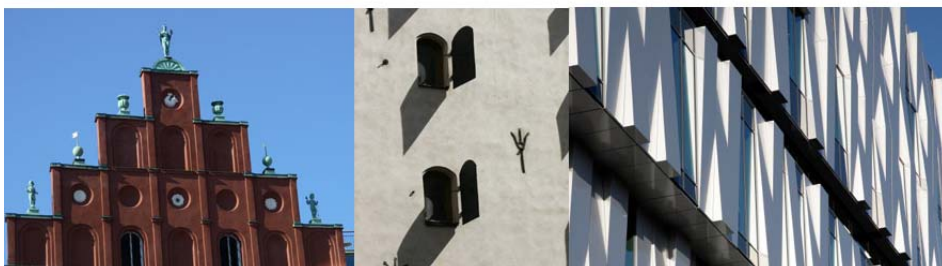
”*Tas, kas mani uztrauc visvairāk ir milzīgie resursi, kurus farmācijas rūpniecība iegulda narkotiku jautājuma pārvēršanā par medicīnisku, kas, manuprāt, ir liela kļūda. Es uzskatu, ka narkotikas pirmām kārtām ir sociāla problēma, kuru jārisina strādājot sociālajā sfērā.*

Lasiet 2. lpp

No redakcijas

Lielbritānijā par marihuānu joprojām notiek karstas debates. Pagājušajā gadā ”ECAD Newsletter” jūsu uzmanību pievērsām krasajam pagriezianam, ko izdarīja britu laikraksts ”Independent on Sunday”. Atgādināsim, ka laikraksts publiski atvainojās par savu daudzus gadus ilgušo kampaņu par marihuānas dekriminālizāciju. ”Independent on Sunday” faktu priekšā atzina, ka ir jāmaina attieksme pret šo valstī vispopulārāko narkotiku. Pagājušā gada vasarā Lielbritānijas Iekšlietu ministrija Narkotiku nelikumīgas lietošanas padomei pasūtīja pētījumu – situācijas analīzi un viedokli par nepieciešamību iekļaut marihuānu B klases narkotiku grupā. Vēl pirms padomes oficiālā ziņojuma publicēšanas kļuva zināms, ka valdība premjerministra personā ir stingri nolēmusi paaugstināt narkotikas bīstamības statusu, neatkarīgi no tā, kāds būs padomes slēdziens. Šīs situācijas kulminācija bija 7. maijā, kad IeM uzstājās ar oficiālo ziņojumu.

Par to lasiet 3. lpp.

"Jābūt vīrišķīgiem"

Intervija ar Tomasu Halbergu, ECAD direktoru no 1999. līdz 2008.gadam

Tomas, jūs atnācāt uz ECAD 1999. gadā.

Kāda bija narkopolitikas situācija toreiz un kāda tā ir tagad?

- Narkosituācija ir atšķirīga dažādās pilsētās un valstīs. Piemēram, Zviedrijā ar ECAD tīkla un valdības komitejas „Mobilizācija pret narkotikām” palīdzību sabiedrībā būtiski atdzīvojās debātes par narkotikām. Pēdējo gadu laikā Baltijas valstīs ir pastiprinājušas savu darbu un izveidojušas stabilas antinarkotiku struktūras. Tas attiecas arī uz Krieviju. Kā valsti, kurā nav notikušas pārmaiņas pozitīvā virzienā, es nosauktu Angliju. Tur tāpat kā Skotijā, Ziemeļīrijā un pašā Īrijā pēdējo 10 gadu laikā situācija ir pasliktinājusies. Nekādas nopietnas izmaiņas nav vērojamas arī Centrālajā Eiropā. Narkoprobēmu līmenis šajās valstīs paliek pietiekami augsts.

Kādi tagad ir ECAD jaunie uzdevumi?

- Es domāju, ka viens no svarīgākajiem ECAD kā organizācijas uzdevumiem ir turpināt būt par vadītāju starptautiskajā narkopolitikas arēnā. Tieši šajā jomā ECAD ir guvusi labus panākumus narkotiku un noziedzības apkarošanas jomā gan Eiropas struktūrās, gan arī ANO institūcijās.

Tomas, vai jūs esat apmierināts ar ECAD attīstību pēdējo gadu laikā un kādi sasniegumi jums sniedz lielāko gandarījumu?

- Es uzskatu, ka ECAD tīkla attīstība notiek sekmīgi. Ap ECAD ir sapulcējušies cilvēku grupa, kas kļūst arvien spēcīgāka. Krievijā un Zviedrijā ir izveidojušies ļoti strādājoši pilsētu tīkli - enerģiski un kompetenti.

Esmu gandarīts arī par ECAD ieguldījumu izglītībā. Galvenokārt Krievijā, kur ECAD bija svarīga nozīme izglītības modeļa veidošanā narkokoordinatoriem. Pozitīvs moments ir arī tas, ka šis izglītības modelis ir pārņemts un īstenots Itālijā.

Labā nākotne, manuprāt, ir arī programmai „Eiropas Jaunatne”, kas pēc dažiem gadiem šajā jomā varēs kļūt par līderi.

Lūk, tie ir trīs virzieni, ar kuriem es lepojos, un kuru veidošanā un attīstībā es piedalījos.

Tomas, kas jūs uztrauc organizācijas nākotnē?

- Tas, kas mani uztrauc visvairāk ir milzīgie resursi, kurus farmācijas rūpniecība iegulda narkotiku jautājuma pārvēršanā par medicīnisku, kas, manuprāt, ir liela kļūda. Es uzskatu, ka narkotikas pirmām kārtām ir sociāla problēma, kuru jārisina strādājot sociālajā sfērā.

Vai ECAD ir pietiekami kompetenta, lai apspriestu šādu tematu un cīnītos ar šādām tendencēm?

- Ap ECAD un arī mūsu tīkla pilsētās strādā daudz kompetentu cilvēku. Ja ECAD varēs apvienot savus pūliņus, tad, bez šaubām, mums būs pietiekami daudz spēka, lai cīnītos pret šādām tendencēm.

Tomas, jūs aizejat no ECAD, lai veltītu savus spēkus un enerģiju jaunai jomai. Ko jūs gribētu novēlēt ECAD?

- Es novēlu ECAD veiksmi un panākumus, kā saka Krievijā. Es ceru, ka ECAD paliks pietiekami spēcīga, lai saglabātu nostāju. Jābūt vīrišķīgiem, lai apliecinātu to, ko mēs domājam 1993. un 1994. gadā un saglabātu to arī 2008. un 2009. gadā. Narkopolitika vēstures perspektīvā attīstās viļņveidīgi un nosliecas vai nu uz ierobežojošo, vai liberālo pusi. Katru reizi, kad vektors pagriežas uz ierobežojošo pusi, narkoprobēmu līmenis samazinās. Kad sākas nosliece uz liberālo pusi, problēmu kļūst vairāk. Tāpēc jābūt vīrišķīgiem, lai šīs svārstības izlīdzinātu un aizsargātu to, kam tici.

Paldies.

Pasaules forums ...

Turpinājums no 1.lpp.

Šīs starptautiskās vienošanās asi kritizē narkoliberalās kustības un organizācijas, kas tiecas vājināt šīs konvencijas, sakot, ka tās ir novecojušas un vairs nav produktīvas.

- Mēs, gluži otrādi, uzskatām, ka konvencijas ir izglābušas daudz dzīvību, un tāpēc tās ir visādi atbalstāmas un stiprināmas. Rezolūciju, kas tiks pieņemta forumā, mēs adresējam ANO Ģenerālajai Asamblejai narkotiku jautājumos, kas notiks 2009. gadā Vīnē (UNGASS).

Vēl viens svarīgs foruma uzdevums ir ierobežojošās narkopolitikas garā strādājošo sabiedrisko organizāciju tīkla kontaktu nostiprināšana. Vienpadsmit Zviedrijas organizācijas, kas iedvesmo un organizē forumu, cer, ka, sākot ar 2008. gadu, šādas tikšanās pasaules mērogā notiks regulāri.

Pasaules forums nozīmē ne tikai darbu, bet arī atpūtu. Kļīst runas, ka dalībnieki tiks uzaicināti uz visai neparastu koncertu...

/Pēc Drugnews ziņojuma

 Jauni dalībnieki

**Laipni lūdzam,
Halsberg, Lekeberg, Lerum!**

Kanabisa reklasifikācija Lielbritānijā: plusi un mīnusi

Marihuāna vairs netiek uzskatīta par vieglu narkotiku

Lielbritānijā marihuāna vairs netiek uzskatīta par vieglu narkotiku. Tā 7. maijā parlamentā paziņoja Apvienotās Karalistes iekšlietu ministre Džekija Smita.

Marihuānas kā narkotikas statuss Lielbritānijā ar likumu tika pazemināts 2004. gadā par vienu pakāpi no B klases (vidējā pakāpe) uz C klasi (vieglā pakāpe). Kopš tā laika valdībā un sabiedrībā tika runāts par to, ka jāatgriežas pie stingrākiem pasākumiem attiecībā uz marihuānas glabāšanu un lietošanu.

„Es pieņemu lēmumu mainīt marihuānas klasifikāciju un atgriezt tai B klases narkotikas statusu, un šis lēmums tagad jāapstiprina parlamentam,” paziņoja Dž.Smita. Viņa atzīmēja, ka šis lēmums ir pieņemts atbilstoši vairākiem Narkotiku nelikumīgas lietošanas padomes un britu policijas dienestu ieteikumiem. Opozīcijā esošā Lielbritānijas Konservatīvā partija arī iestājas par to, lai marihuānai atņemtu vieglās narkotikas statusu.

Dž.Smita atzina, ka pēdējos gados ir mainījies marihuānas lietošanas veids. Aizvien biežāk briti dod priekšroku tā dēvētajam *skankam* – spēcīgam šīs narkotikas paveidam (angļu valodā *skunk* nozīmē īpašu kaņepju hibrīdu, kas satur paaugstinātu spēcīgā narkotiskā pamatkomponenta terahidrokanabinola devu).

„2007. gadā 80 % visas Lielbritānijā konfiscētās marihuānas bija skanks, pretstatā 2002. gadam, kad skanks bija tikai 30 % marihuānas,” atgādināja Dž.Smita.

Viņa pauda bažas arī par marihuānas simbola izplatību masu kultūrā – suvenīru izgatavošanu ar kaņepju lapu attēliem, marihuānas pieminēšanu daiļliteratūrā utt.

„Marihuānas lietošanai nav jākļūst *glamūrai*, tiražējot produkciju ar marihuānas simbolu,” uzsvēra britu iekšlietu ministre.

Dž.Smita atzīmēja, ka mediķi ir pierādījuši marihuānas ietekmi uz psihisko traucējumu attīstību, it īpaši tiem, kas sāk smēķēt jaunībā.

„Mums jā rūpējas par sabiedrības veselības aizsardzību tagad, nevis jā sēž un jā gaida, kas notiks,” uzsvēra Smita, motivējot savu lēmumu palielināt sodu par marihuānas glabāšanu, lietošanu un izplatīšanu.

/"Narkotikām – nē"

Ziņojumā, kas sagatavots pēc Lielbritānijas IeM pasūtījuma, Narkotiku nelikumīgas lietošanas padome marihuānu nosauca par „nopietnu nācīgas veselības problēmu”. Tomēr padome uzskata, ka narkotikas statuss jāatstāj nemainīgs. Eksperti savu lēmumu motivē ar to, ka marihuānas un tās atvasinājumu nelikumīga lietošana

nenodara veselībai tik spēcīgu kaitējumu kā citu narkotiku lietošana, kas ietilpst B klasē (vidējā stipruma grupa, kurā ietilpst, piemēram, amfetamīnu grupas stimulatori). Ziņojumā atzīmēts, ka „starp psihiskajām saslimšanām, ieskaitot šizofrēniju, un kaņepju lietošanu ir vājas cēloņu un seku sakarības”. Taču padome atzīmē, ka attiecībā uz iedzīvotājiem kopumā šai narkotikai ir „neliela ietekme šo saslimšanu statistikas pasliktināšanā”.

Padome norāda, ka sava lēmuma pieņemšanā tās locekļi vērtēja un pamatojās tikai uz to, kādu kaitējumu veselībai spej nodarīt šī narkotika. Padomes statuss tai neuzliek par pienākumu ņemt vērā, kāda veida signālus tā raida sabiedrībai vai kādas sekas narkopolitikas jomā izraisīs viens vai otrs padomes ieteikums.

Atzīstot draudus iedzīvotāju, it īpaši jaunajās paaudzēs veselībai, ko rada kaņepju un tās atvasinājumu lietošana, padome aicina organizēt izglītojošas kampaņas, kas vērstas uz narkotiku lietošanas seku izskaidrošanu, un kuru adresāts pirmām kārtām būtu jaunatne.

Padome pauž bažas arī par Lielbritānijas iekšējā tirgū ražoto kaņepju pārsvaru, kas ir saistīts ar organizēto noziedzīgo grupu darbību.

DISKUSIJA

Premjerministrs

Lielbritānijas premjerministrs Gordons Brauns paziņoja, ka viņš tic, ka marihuānas bīstamības statusa paaugstināšanu atbalstīs gan iedzīvotāji, gan policija. Agrāk, aprīlī, viņš uzsvēra, ka marihuānas statusa mainīšanas uzdevums ir dot signālu jaunatnei par to, ka šīs narkotikas lietošana nav pieņemama.

Atzīmēsim, ka Lielbritānijas valdība parasti ieklausās savas Narkotiku nelikumīgas lietošanas padomes ieteikumus. Pēdējo reizi tāda situācija, kad padomes ieteikumi tika ignorēti, bija 1971. gadā.

Policija

Jautājums, vai policija atbalsta valdības lēmumu, nav tik vienkāršs. Lielbritānijas policijas virsnieku asociācija, tās spikera Tima Holinsa personā paziņoja, ka policija kopumā atbalsta marihuānas bīstamības statusa paaugstināšanu par vienu pakāpi, taču vēlas saglabāt brīdinājumu izsniegšanas praksi pārkāpējiem un neapgrūtināt savu darbu ar birokrātiskām procedūrām, kas saistītas ar aresta noformēšanu. Policija uzskata, ka arests piemērojams tikai atkārtotiem pārkāpumiem vai par īpaši smagiem antinarkotisko likumu pārkāpumiem.

Diskusija plašsaziņas līdzekļos

Viedokļi

BBC korespondents Denijs Šovs atzīmē, ka izšķirošā nozīme padomes lēmuma pieņemšanā par narkotikas esošā statusa saglabāšanu bija pētījumam, kuru veica Kila universitātē (un kura autors ir arī viens no padomes bijušajiem locekļiem) un kurā norādīts, ka nav pietiekami daudz faktu, kas apliecinātu teoriju par to, ka kanabisa lietošanas pieaugums 70., 80. un 90. gados palielināja šizofrēnijas saslimšanu skaitu.

Fakti

Marihuānas statusa paaugstināšana nozīmēs:

- soda palielināšanu par narkotikas glabāšanu, lietošanu un izplatīšanu – līdz pieciem gadiem brīvības atņemšanas un neierobežotu soda naudas uzlikšanu, it īpaši par atkārtotiem pārkāpumiem;
- intensīvākus pasākumus, kas vērsti uz kaņepju audzēšanas fabriku atklāšanu un to īpašnieku – organizēto noziedzīgo grupu – darbības izbeigšanu;
- jaunas iespējas grozīt likumus nolūkā apkarot marihuānu reklamējošo produktu ražošanu un izplatīšanu.

Diskusija plašsaziņas līdzekļos

Turpinājums no 3.lpp.

Viedokļi

Britu laikraksts "The Observer" kritiski vērtē valdības lēmumu un uzskata, ka pārklasificēšana, kurai nepieciešams pastiprināt tiesībsardzības pasākumus, kurus neatbalsta policija, beigsies ar fiasko un radīs vēl lielāku sajukumu.

Laikraksts atsaucas uz statistikas datiem, kas liecina par to, ka saslimšanu skaits ar psihozēm laika posmā no 1995. gada līdz 2005. gadam ir mazinājies.

"The Observer" kā nepamatotus noraida arī brīdinājumus par to, ka Lielbritānijai draud narkoepidēmija. Laikraksts atzīmē, ka saskaņā ar valdības pētījumiem 11 līdz 15 gadus vecu jauniešu vidē kanabisa lietošana samazinājusies no 13,4 % 2001. gadā līdz 10,1 % 2007. gadā. Tajā pašā laika posmā 16 līdz 24 gadu vecu jauniešu vidē kanabisa lietošana samazinājusies no 27,3 % līdz 20,9 %.

Laikraksts atzīmē, ka kanabisa lietošanas samazināšanās tendence ir vērojama arī pēc tam, kad narkotikas bīstamības statuss 2004. gadā tika pazemināts. "The Observer" raksta,

ka to pusaudžu daļa, kuri uzskata, ka kanabisa lietošana ir normāla parādība, ir būtiski samazinājusies – no 17 % 2003. gadā līdz 9 % 2006. gadā (pēc Veselības aizsardzības ministrijas datiem).

Viedokļi

Žurnāls "Addiction today" pilnīgi atšķirīgi nekā laikraksts "The Observer" vērtē tās saslimšanas ar šizofrēniju, kas saistītas ar kaņepju lietošanu Lielbritānijā.

Žurnāls atsaucas uz datiem, kurus sniedzis Lielbritānijas parlaments 24. aprīlī, neilgi pirms padomes ziņojuma publicēšanas. Šie dati liecina par to pacientu krasu pieaugumu, kuri kopš 2004. gada hospitalizēti ar diagnozi šizofrēnija un psihoze, kad likumi par marihuānu tika mīkstināti. Kopš 2004. gada Anglijā pacientu skaits, kuriem pirmoreiz vai otrreizēji diagnosticēta šizofrēnija, ir pieaudzis par 12,7 %. Tajā pašā laika posmā pacientu skaits ar otrreizēju psihozes diagnozi ir pieaudzis par 20,8 %. "Addiction today" raksta, ka rādītāji ir pieauguši vēl vairāk, ja aplēses tiek izdarīts kopš

2001. gada, kad toreizējais iekšlietu ministrs Dāvids Blankets pirmo reizi paziņoja par vēlmi mainīt šīs narkotikas statusu. Pacientu skaits ar diagnozi šizofrēnija ir audzis par 24 %, bet ar diagnozi psihoze – par 42 %.

DISKUSIJA

Daudzi britu plašsaziņas līdzekļi, atspoguļojot diskusiju par pārklasificēšanu, secina, ka Lielbritānijā valdošais haoss liecina par to, ka visa narkotisko vielu klasificēšanas sistēma ir novecojusi un ir pienācis laiks to pārskatīt.

Valsts ir pilna ar lētām narkotikām

Pagājušajā gadā Latvijā gandrīz uz pusi pieauga ar narkotikām saistīto noziedzīgo nodarījumu skaits un par 16 % pieauga autovadītāju skaits, kas aizturēti braucot narkotiskā reibumā. Speciālisti liecina, ka visbiežāk apreibinošas vielas lieto jaunatne, kas lieto marihuānu un amfetamīnus, ziņo radio SWH+. Autovadītājus narkomānus neattur pat prāvais naudassods – 500 latu, autovadītāja tiesību zaudēšana uz diviem gadiem vai administratīvais arests uz 10-15 diennaktīm.

Narkotikas Latvijā kļūst arvien pieejamākas, arī cenas ziņā. Narkologs Jānis Strazdiņš teica, ka, neraugoties uz inflāciju, narkotiku cenas pazeminās. Lielu kaitējumu var nodarīt metamfetamīns, kura ražošana notiek kaimiņvalstīs – Lietuvā un Igaunijā. Arī pēc valsts iestāšanās Šengenā metamfetamīns caur atvērtajām robežām ieplūst Latvijā.

// Novonews.Lv

Sods par narkotiku izplatīšanu un glabāšanu Lielbritānijā (Pēc IeM datiem)

Klase	Narkotikas tips	Glabāšana	Izplatīšana
A klase	Ekstazī, LSD, heroīns, kokaīns, halucinogēnās sēdes, amfetamīni (kas sagatavoti intravenozai lietošanai)	Līdz septiņiem gadiem brīvības atņemšanas un/vai neierobežota soda nauda	Līdz pat mūža ieslodzījumam un/vai neierobežota soda nauda
B klase	Amfetamīni, metilfenidāts (ritalīns), folkodīns	Līdz pieciem gadiem brīvības atņemšanas un/vai neierobežota soda nauda	Līdz 14 gadiem brīvības atņemšanas un/vai neierobežota soda nauda
C klase	Kanabiss, trankvilizatori, daži pretsāpju līdzekļi, GHB (gammahidroksibutirāts), ketamīns	Līdz diviem gadiem brīvības atņemšanas un/vai neierobežota soda nauda	Līdz 14 gadiem brīvības atņemšanas un/vai neierobežota soda nauda